**Dit document vormt slechts een documentatiehulpmiddel en verschijnt buiten de verantwoordelijkheid van de instellingen**

►**B**

# BESCHIKKING VAN DE COMMISSIE

**van 19 maart 2002**

**tot vaststelling van gevalsdefinities voor het melden van overdraagbare ziekten aan het communautaire netwerk krachtens Beschikking nr. 2119/98/EG van het Europees Parlement en de Raad**

*(kennisgeving geschied onder nummer C(2002) 1043)*

(2002/253/EG)

(PB L 86 van 3.4.2002, blz. 44)

Gewijzigd bij:

| | | Publicatieblad | | |
|---|---|---|---|---|
| | | nr. | blz. | datum |
| ►**M1** | Beschikking 2003/534/EG van de Commissie van 17 juli 2003 | L 184 | 35 | 23.7.2003 |
| ►**M2** | Beschikking 2008/426/EG van de Commissie van 28 april 2008 | L 159 | 46 | 18.6.2008 |
| ►**M3** | Beschikking 2009/363/EG van de Commissie van 30 april 2009 | L 110 | 58 | 1.5.2009 |

▼B

# BESCHIKKING VAN DE COMMISSIE

**van 19 maart 2002**

**tot vaststelling van gevalsdefinities voor het melden van overdraagbare ziekten aan het communautaire netwerk krachtens Beschikking nr. 2119/98/EG van het Europees Parlement en de Raad**

*(kennisgeving geschied onder nummer C(2002) 1043)*

(2002/253/EG)

DE COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap,

Gelet op Beschikking nr. 2119/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van 24 september 1998 tot oprichting van een netwerk voor epidemiologische surveillance en beheersing van overdraagbare ziekten in de Gemeenschap ([1]), en met name op artikel 3, onder c),

Overwegende hetgeen volgt:

(1) De lidstaten moeten via het communautaire netwerk informatie over de ontwikkeling van epidemieën en de opkomst van bedreigingen voor de volksgezondheid als gevolg van overdraagbare ziekten op een dusdanige wijze doorgeven dat vergelijkingen kunnen worden gemaakt om communautaire en nationale maatregelen ter preventie en beheersing te kunnen treffen.

(2) Om deze informatie te kunnen vergelijken is het absoluut noodzakelijk — ook als voor specifieke ziekten nog geen surveillancenetwerken zijn opgezet — dat gemeenschappelijke gevalsdefinities worden opgesteld. Zodra deze beschikking van toepassing wordt, dienen bij rapportage aan het communautaire netwerk deze gevalsdefinities te worden gebruikt. Verder moeten zij in overeenstemming zijn met de regelgeving over de bescherming van persoonlijke gegevens.

(3) Deze gevalsdefinities die vergelijkbare rapportage mogelijk maken, dienen een systeem met verschillende categorieën te vormen zodat de structuren en/of instanties enige speelruimte hebben bij de overdracht van informatie over ziekten en specifieke gezondheidsvraagstukken. Met name zullen deze gevalsdefinities de rapportage van de in Beschikking 2000/96/EG van de Commissie ([2]) genoemde ziekten vergemakkelijken.

(4) De gevalsdefinities moeten zo worden opgesteld dat alle lidstaten bij rapportage zo veel mogelijk gegevens van hun bestaande systemen kunnen gebruiken. Zij moeten de mogelijkheid bieden om de gevoeligheid en de specificiteit van de informatie op het doel van de verzameling van de informatie af te stemmen en gemakkelijk kunnen worden aangepast.

(5) De in deze beschikking vervatte maatregelen zijn in overeenstemming met het advies van het bij Beschikking nr. 2119/98/EG opgerichte comité,

HEEFT DE VOLGENDE BESCHIKKING GEGEVEN:

*Artikel 1*

Met het oog op de verstrekking van gegevens voor epidemiologische surveillance en beheersing van overdraagbare ziekten op grond van de bepalingen in Beschikking nr. 2119/98/EG, met name artikel 4, moeten de lidstaten de gevalsdefinities in de bijlage toepassen.

([1]) PB L 268 van 3.10.1998, blz. 1.
([2]) PB L 28 van 3.2.2000, blz. 50.

▼B

*Artikel 2*

Deze beschikking zal voorzover nodig worden aangepast aan de laatste wetenschappelijke gegevens.

*Artikel 3*

Deze beschikking wordt op 1 januari 2003 van kracht.

*Artikel 4*

Deze beschikking is gericht tot de lidstaten.

▼M2

*BIJLAGE*

## TOELICHTING VAN DE RUBRIEKEN BETREFFENDE DE DEFINITIE EN INDELING VAN GEVALLEN

### Klinische criteria

In deze rubriek moeten de gebruikelijke en relevante tekenen en symptomen van de ziekte worden vermeld die hetzij op zichzelf, hetzij in combinatie een duidelijk of indicatief klinisch beeld van de ziekte vormen. De klinische criteria geven een algemeen beeld van de ziekte en hoeven niet alle kenmerken te omvatten die voor een individuele klinische diagnose nodig zijn.

### Laboratoriumcriteria

Bij de laboratoriumcriteria moeten de laboratoriumtechnieken worden vermeld die voor de bevestiging van een geval worden gebruikt. Gewoonlijk volstaat een van de vermelde tests om het geval te bevestigen. Als voor de laboratoriumbevestiging een combinatie van technieken nodig is, wordt dit aangegeven. Het type monster dat voor de laboratoriumtests verzameld moet worden, wordt alleen gespecificeerd wanneer slechts bepaalde typen monsters geschikt worden geacht voor de bevestiging van een diagnose. Voor bepaalde overeengekomen uitzonderingen worden laboratoriumcriteria voor een waarschijnlijk geval vermeld. Dit is een lijst van laboratoriumtechnieken die ter ondersteuning van de diagnose van een geval kunnen worden gebruikt, ofschoon zij geen bevestiging opleveren.

### Epidemiologische criteria en epidemiologisch verband

De epidemiologische criteria worden geacht te zijn vervuld wanneer een epidemiologisch verband kan worden vastgesteld.

Het epidemiologisch verband tijdens de incubatieperiode wordt gedefinieerd als een van de volgende zes relaties:

— overdracht van mens op mens: elke persoon die op zodanige wijze contact heeft gehad met een door laboratoriumonderzoek bevestigd geval bij de mens, dat hij de infectie opgelopen zou kunnen hebben;

— overdracht van dier op mens: elke persoon die op zodanige wijze contact heeft gehad met een dier met een door laboratoriumonderzoek bevestigde infectie/kolonisatie, dat hij de infectie opgelopen zou kunnen hebben;

— blootstelling aan een gemeenschappelijke bron: elke persoon die aan dezelfde bron van infectie of hetzelfde transmissiemiddel is blootgesteld als een bevestigd geval bij de mens;

— blootstelling aan besmet voedsel/drinkwater: elke persoon die voedsel of drinkwater met een door laboratoriumonderzoek bevestigde besmetting heeft binnengekregen of een persoon die mogelijk besmette producten van een dier met een door laboratoriumonderzoek bevestigde infectie/kolonisatie heeft binnengekregen;

— milieublootstelling: elke persoon die heeft gebaad in water of contact heeft gehad met een door laboratoriumonderzoek bevestigde besmette milieubron;

— laboratoriumblootstelling: elke persoon die werkt in een laboratorium waar blootstelling mogelijk is.

Een persoon kan worden geacht een epidemiologisch verband met een bevestigd geval te hebben als ten minste één geval in de infectieketen door laboratoriumonderzoek is bevestigd. Bij een uitbraak van fecaal-oraal of via de lucht overdraagbare infecties hoeft de infectieketen niet noodzakelijkerwijs te worden vastgesteld om aan te nemen dat er voor een geval een epidemiologisch verband bestaat.

De overdracht kan via één of meer van de volgende besmettingswegen plaatsvinden:

— via de lucht: door hoesten, spugen, zingen of spreken komen aerosolen van een geïnfecteerde persoon op de slijmvliezen van anderen terecht of microbiële aerosolen worden verspreid in de lucht die anderen inademen;

— door contact: rechtstreeks contact met een geïnfecteerde persoon (fecaal-oraal, via ademhalingsdruppeltjes, via de huid of seksuele blootstelling) of een geïnfecteerd dier (bv. door bijten of aanraking) of indirect contact met geïnfecteerde materialen of voorwerpen (geïnfecteerde fomites, lichaamsvloeistoffen, bloed);

▼M2

— verticaal: van moeder op kind, vaak in utero, of als gevolg van incidentele uitwisseling van lichaamsvloeistoffen, gewoonlijk in de perinatale periode;

— via vectoren: indirecte overdracht door geïnfecteerde muggen, mijten, vliegen en andere insecten die met hun beten ziekten op mensen overdragen;

— via voedsel of water: consumptie van mogelijk besmet voedsel of drinkwater.

**Indeling van gevallen**

De gevallen worden ingedeeld als „mogelijk", „waarschijnlijk" of „bevestigd". De incubatieperiode van de ziekten wordt in de aanvullende informatie vermeld om de beoordeling van het epidemiologische verband te vergemakkelijken.

**Mogelijk geval**

Gedefinieerd als een geval dat voor meldingsdoeleinden als „mogelijk" is ingedeeld. Gewoonlijk is dit een geval dat aan de in de gevalsdefinitie beschreven klinische criteria voldoet, zonder epidemiologische of laboratoriumgegevens die de ziekte in kwestie aantonen. De definitie van een mogelijk geval heeft een hoge sensitiviteit en een lage specificiteit. De meeste gevallen kunnen hiermee worden opgespoord, maar deze categorie zal ook enkele fout-positieve gevallen omvatten.

**Waarschijnlijk geval**

Gedefinieerd als een geval dat voor meldingsdoeleinden als „waarschijnlijk" is ingedeeld. Gewoonlijk is dit een geval dat aan de klinische criteria voldoet en een epidemiologisch verband heeft als beschreven in de gevalsdefinitie. Voor slechts enkele ziekten zijn laboratoriumtests voor waarschijnlijke gevallen gespecificeerd.

**Bevestigd geval**

Gedefinieerd als een geval dat voor meldingsdoeleinden als „bevestigd" is ingedeeld. Bevestigde gevallen moeten door laboratoriumonderzoek zijn bevestigd en kunnen al dan niet aan de in de gevalsdefinitie beschreven klinische criteria voldoen. De definitie van een bevestigd geval is zeer specifiek en minder sensitief; daarom zullen de meeste verzamelde gevallen echte gevallen zijn, maar zullen wel enkele gevallen worden gemist.

In de klinische criteria van sommige ziekten wordt er niet op gewezen dat veel acute gevallen asymptomatisch zijn (bv. hepatitis A, B en C, campylobacter, salmonellose), hoewel deze gevallen uit het oogpunt van de volksgezondheid op nationaal niveau wel van belang kunnen zijn.

De bevestigde gevallen zullen in een van de onderstaande drie subcategorieën vallen. Deze onderverdeling wordt bij de analyse van de gegevens gemaakt op grond van de in de informatie over het geval verzamelde variabelen.

**Door laboratoriumonderzoek bevestigd geval dat aan de klinische criteria voldoet**

Het geval voldoet aan de laboratoriumcriteria voor de bevestiging van gevallen en de klinische criteria in de gevalsdefinitie.

**Door laboratoriumonderzoek bevestigd geval waarvan niet bekend is of het aan de klinische criteria voldoet**

Het geval voldoet aan de laboratoriumcriteria voor de bevestiging van gevallen, maar er is geen informatie met betrekking tot de klinische criteria (bv. slechts een laboratoriumrapport).

**Door laboratoriumonderzoek bevestigd geval dat niet aan de klinische criteria voldoet**

Het geval voldoet aan de laboratoriumcriteria voor de bevestiging van gevallen, maar voldoet niet aan de klinische criteria in de gevalsdefinitie of is asymptomatisch.

▼M2

AIDS (ACQUIRED IMMUNODEFICIENCY SYNDROME) EN HIV (HUMAN IMMUNODEFICIENCY VIRUS)

**Klinische criteria (aids)**

Elke persoon met één of meer klinische verschijnselen die beschreven zijn in de Europese gevalsdefinitie voor aids voor:

— volwassenen en adolescenten van 13 jaar of ouder ([1]);

— kinderen jonger dan 13 jaar ([2]).

**Laboratoriumcriteria (HIV)**

— Volwassenen, adolescenten en kinderen van 18 maanden of ouder

Ten minste een van de volgende drie:

— positieve uitslag van een screeningstest op hiv-antistoffen of een gecombineerde screeningstest (hiv-antistoffen en hiv-p24-antigeen), bevestigd door een meer specifieke test op antistoffen (bv. Western blot);

— positieve uitslag van 2 EIA-tests op antistoffen, bevestigd door een positieve uitslag van een nadere EIA-test;

— positieve uitslag op twee afzonderlijke monsters bij ten minste een van de volgende drie:

— detectie van hiv-nucleïnezuur (hiv-RNA, hiv-DNA);

— aantoning van hiv met behulp van hiv-p24-antigeentest, inclusief neutralisatietest;

— isolatie van hiv.

— Kinderen jonger dan 18 maanden

Positieve uitslag op twee afzonderlijke monsters (met uitzondering van navelstrengbloed) bij ten minste een van de volgende drie:

— isolatie van hiv;

— detectie van hiv-nucleïnezuur (hiv-RNA, hiv-DNA);

— aantoning van hiv met behulp van hiv-p24-antigeentest, inclusief neutralisatietest, bij een kind van één maand of ouder.

**Epidemiologische criteria**

N.v.t.

**Indeling van gevallen**

A. **Mogelijk geval**

N.v.t.

B. **Waarschijnlijk geval**

N.v.t.

C. **Bevestigd geval**

— Hiv-infectie

Elke persoon die aan de laboratoriumcriteria voor hiv-infectie voldoet.

— Aids

Elke persoon die aan de klinische criteria voor aids en de laboratoriumcriteria voor hiv-infectie voldoet.

([1]) Europees Centrum voor de Epidemiologische Controle op Aids, herziening van 1993 van de Europese gevalsdefinitie voor aidssurveillance. *AIDS Surveillance in Europe*, kwartaalverslag 1993; nr. 37: 23-28.

([2]) Europees Centrum voor de Epidemiologische Controle op Aids, herziening van 1995 van de Europese gevalsdefinitie voor aidssurveillance bij kinderen. *HIV/AIDS Surveillance in Europe*, kwartaalverslag 1995; nr. 48: 46-53.

▼M2

ANTRAX

*(Bacillus anthracis)*

**Klinische criteria**

Elke persoon met ten minste een van de volgende klinische vormen:

*Cutane antrax*

Ten minste een van de volgende twee:

— laesie in de vorm van papels of blaasjes;

— zweer bedekt met een zwarte korst (eschara) met daaromheen oedemateuze zwelling.

*Gastro-intestinale antrax*

— Koortsig of subfebriel,

EN ten minste een van de volgende twee:

— hevige buikpijn,

— diarree.

*Respiratoire antrax*

— Koortsig of subfebriel,

EN ten minste een van de volgende twee:

— acute respiratoire insufficiëntie;

— radiologische tekenen van een verbreed mediastinum.

*Meningeale/meningo-encefalitische antrax*

— Koorts,

EN ten minste een van de volgende drie:

— convulsies,

— bewustzijnsverlies,

— meningeale tekenen.

*Antrax septikemie*

**Laboratoriumcriteria**

— Isolatie van *Bacillus anthracis* uit een klinisch monster;

— detectie van nucleïnezuur van *Bacillus anthracis* in een klinisch monster.

Een positieve neusuitstrijk zonder klinische symptomen draagt niet bij tot een bevestigde diagnose van een geval.

**Epidemiologische criteria**

Ten minste een van de volgende drie epidemiologische verbanden:

— overdracht van dier op mens;

— blootstelling aan een gemeenschappelijke bron;

— blootstelling aan besmet voedsel/drinkwater.

**Indeling van gevallen**

A. **Mogelijk geval**

N.v.t.

▼M2

B. **Waarschijnlijk geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria voldoet, met een epidemiologisch verband.

C. **Bevestigd geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria en de laboratoriumcriteria voldoet.

AVIAIRE INFLUENZA A/H5 OF A/H5N1 BIJ MENSEN

**Klinische criteria**

Elke persoon met een van de volgende twee:

— koorts EN tekenen en symptomen van acute respiratoire infectie;

— overlijden als gevolg van onverklaarde acute respiratoire aandoening.

**Laboratoriumcriteria**

Ten minste een van de volgende drie:

— isolatie van influenza A/H5N1 uit een klinisch monster;

— detectie van influenza A/H5-nucleïnezuur in een klinisch monster.

— specifieke antistofrespons voor influenza A/H5 (ten minste een verviervoudiging of een eenmalige hoge titer).

**Epidemiologische criteria**

Ten minste een van de volgende vier:

— overdracht van mens op mens door nabij contact (minder dan één meter) met een persoon die als waarschijnlijk of bevestigd geval is gemeld;

— laboratoriumblootstelling: waarbij blootstelling aan influenza A/H5N1 mogelijk is;

— nabij contact (minder dan één meter) met een dier met een bevestigde A/H5N1-infectie, met uitzondering van pluimvee of wilde vogels (bv. kat of varken);

— woonachtig of aanwezig geweest in een gebied waar nu influenza A/H5N1 wordt vermoed of is bevestigd ([1]) EN ten minste een van de volgende twee:

  — in nabij contact (minder dan één meter) geweest met ziek of dood gedomesticeerd pluimvee of zieke of dode wilde vogels ([2]) in het getroffen gebied;

  — in een huis of boerderij in het getroffen gebied geweest waar in de voorafgaande maand ziek of dood gedomesticeerd pluimvee is gemeld.

**Indeling van gevallen**

A. **Mogelijk geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria en de epidemiologische criteria voldoet.

B. **Waarschijnlijk geval**

Elke persoon met een positieve test op influenza A/H5 of A/H5N1, uitgevoerd door een laboratorium dat geen nationaal referentielaboratorium is dat aan het communautaire netwerk van referentielaboratoria voor humane influenza (CNRL) deelneemt.

---

([1]) Zie het systeem voor de melding van dierziekten (ADNS) van de Wereldorganisatie voor diergezondheid (OIE) en de Europese Commissie (DG SANCO), dat te vinden is op: http://www.oie.int/eng/en_index.htm en op http://ec.europa.eu/food/animal/diseases/adns/index_en.htm.

([2]) Hieronder zijn niet begrepen ogenschijnlijk gezonde vogels die bijvoorbeeld bij de jacht zijn gedood.

▼M2

C. **Op nationaal niveau bevestigd geval**

Elke persoon met een positieve test op influenza A/H5 of A/H5N1, uitgevoerd door een nationaal referentielaboratorium dat aan het communautaire netwerk van referentielaboratoria voor humane influenza (CNRL) deelneemt.

D. **Door de WHO bevestigd geval**

Elke persoon met laboratoriumbevestiging door een WHO-samenwerkingscentrum voor H5.

BOF

*(Bofvirus)*

**Klinische criteria**

Elke persoon met:

— koorts,

EN

ten minste twee van de volgende drie:

— acute pijnlijke zwelling van de parotis of andere speekselklieren,

— orchitis,

— meningitis.

*Laboratoriumcriteria*

Ten minste een van de volgende drie:

— isolatie van bofvirus uit een klinisch monster;

— detectie van nucleïnezuur van bofvirus;

— specifieke antistofrespons voor bofvirus die typerend is voor een acute infectie in serum of speeksel.

Laboratoriumresultaten moeten worden geïnterpreteerd in het licht van de vaccinatiestatus.

**Epidemiologische criteria**

Een epidemiologisch verband door overdracht van mens op mens.

**Indeling van gevallen**

A. **Mogelijk geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria voldoet.

B. **Waarschijnlijk geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria voldoet, met een epidemiologisch verband.

C. **Bevestigd geval**

Elke niet recentelijk gevaccineerde persoon die aan de laboratoriumcriteria voldoet.

In geval van recente vaccinatie:

elke persoon bij wie een wild type bofvirusstam is gedetecteerd.

BOTULISME

*(Clostridium botulinum)*

**Klinische criteria**

Elke persoon met ten minste een van de volgende klinische vormen:

▼M2

*Voedsel- en wondbotulisme*

Ten minste een van de volgende twee:

— bilaterale aantasting van de hersenzenuwen (bv. diplopie, wazig zien, dysfagie, bulbaire spierzwakte);

— perifere symmetrische verlamming.

*Infantiel botulisme*

Elke zuigeling met ten minste een van de volgende zes:

— obstipatie,

— lethargie,

— weinig eetlust,

— ptose,

— dysfagie,

— algemene spierslapte.

Het soort botulisme dat gewoonlijk bij zuigelingen (jonger dan 12 maanden) voorkomt, kan ook bij oudere kinderen en incidenteel bij volwassen voorkomen, met gewijzigde gastro-intestinale anatomie en microflora.

**Laboratoriumcriteria**

Ten minste een van de volgende twee:

— isolatie van *C. botulinum* voor infantiel botulisme (ontlasting) of wondbotulisme (wond) (isolatie van *C. botulinum* in ontlasting van volwassenen is niet relevant voor de diagnose van voedselbotulisme);

— detectie van botulinetoxine in een klinisch monster.

**Epidemiologische criteria**

Ten minste een van de volgende twee epidemiologische verbanden:

— blootstelling aan een gemeenschappelijke bron (bv. voedsel, gezamenlijk gebruik van naalden of andere hulpmiddelen);

— blootstelling aan besmet voedsel/drinkwater.

**Indeling van gevallen**

A. **Mogelijk geval**

N.v.t.

B. **Waarschijnlijk geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria voldoet, met een epidemiologisch verband.

C. **Bevestigd geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria en de laboratoriumcriteria voldoet.

BRUCELLOSE

*(Brucella spp.)*

**Klinische criteria**

Elke persoon met koorts;

EN ten minste een van de volgende zeven:

— zweten (profuus, onwelriekend, in het bijzonder 's nachts),

— koude rillingen,

— gewrichtspijn,

▼M2

— zwakte,

— depressie,

— hoofdpijn,

— gebrek aan eetlust.

**Laboratoriumcriteria**

Ten minste een van de volgende twee:

— isolatie van *Brucella* spp. uit een klinisch monster;

— specifieke antistofrespons voor *Brucella* (standaardagglutinatietest, complementbinding, Elisa).

**Epidemiologische criteria**

Ten minste een van de volgende vier epidemiologische verbanden:

— blootstelling aan besmet voedsel/drinkwater;

— blootstelling aan producten van een besmet dier (melk of melkproducten);

— overdracht van dier op mens (besmette secreties of organen, bv. vaginale afscheiding, placenta);

— blootstelling aan een gemeenschappelijke bron.

**Indeling van gevallen**

A. **Mogelijk geval**

N.v.t.

B. **Waarschijnlijk geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria voldoet, met een epidemiologisch verband.

C. **Bevestigd geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria en de laboratoriumcriteria voldoet.

CAMPYLOBACTERIOSE

*(Campylobacter spp.)*

**Klinische criteria**

Elke persoon met ten minste een van de volgende drie:

— diarree,

— buikpijn,

— koorts.

**Laboratoriumcriteria**

— Isolatie van *Campylobacter* spp. uit ontlasting of bloed.

Zo mogelijk moet een differentiatie van *Campylobacter* spp. worden uitgevoerd.

**Epidemiologische criteria**

Ten minste een van de volgende vijf epidemiologische verbanden:

— overdracht van dier op mens;

— overdracht van mens op mens;

— blootstelling aan een gemeenschappelijke bron;

— blootstelling aan besmet voedsel/drinkwater;

— milieublootstelling.

▼M2

**Indeling van gevallen**

A. **Mogelijk geval**

N.v.t.

B. **Waarschijnlijk geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria voldoet, met een epidemiologisch verband.

C. **Bevestigd geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria en de laboratoriumcriteria voldoet.

CHLAMYDIA

*(Chlamydia trachomatis)*

INCLUSIEF LYMFOGRANULOMA VENEREUM (LGV)

**Klinische criteria**

Elke persoon met ten minste een van de volgende klinische vormen:

*Clamydia-infectie, niet-LGV*

Ten minste een van de volgende zes:

— uretritis,

— epididymitis,

— acute salpingitis,

— acute endometritis,

— cervicitis,

— proctitis.

Bij pasgeborenen ten minste een van de volgende twee:

— conjunctivitis,

— longontsteking.

*LGV*

Ten minste een van de volgende vijf:

— uretritis,

— genitale ulcera,

— inguinale lymfadenopathie,

— cervicitis,

— proctitis.

**Laboratoriumcriteria**

*Clamydia-infectie, niet-LGV*

Ten minste een van de volgende drie:

— isolatie van *Chlamydia trachomatis* uit een monster uit de tractus anogenitalis of de conjunctiva;

— aantoning van *Chlamydia trachomatis* met DFA-test in een klinisch monster;

— detectie van nucleïnezuur van *Chlamydia trachomatis* in een klinisch monster.

*LGV*

Ten minste een van de volgende twee:

▼M2

— isolatie van *Chlamydia trachomatis* uit een monster uit de tractus anogenitalis of de conjunctiva;

— detectie van nucleïnezuur van *Chlamydia trachomatis* in een klinisch monster;

EN

— identificatie van serotype (genotype) L1, L2 of L3.

**Epidemiologische criteria**

Een epidemiologisch verband door overdracht van mens op mens (seksueel contact of verticale overdracht).

**Indeling van gevallen**

A. **Mogelijk geval**

N.v.t.

B. **Waarschijnlijk geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria voldoet, met een epidemiologisch verband.

C. **Bevestigd geval**

Elke persoon die aan de laboratoriumcriteria voldoet.

CHOLERA

*(Vibrio cholerae)*

**Klinische criteria**

Elke persoon met ten minste een van de volgende twee:

— diarree,

— braken.

**Laboratoriumcriteria**

— Isolatie van *Vibrio cholerae* uit een klinisch monster;

EN

— aantoning van O1- of O139-antigeen in het isolaat;

EN

— aantoning van cholera-enterotoxine of het cholera-enterotoxinegen in het isolaat.

**Epidemiologische criteria**

Ten minste een van de volgende vier epidemiologische verbanden:

— blootstelling aan een gemeenschappelijke bron;

— overdracht van mens op mens;

— blootstelling aan besmet voedsel/drinkwater;

— milieublootstelling.

**Indeling van gevallen**

A. **Mogelijk geval**

N.v.t.

B. **Waarschijnlijk geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria voldoet, met een epidemiologisch verband.

▼M2

C. **Bevestigd geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria en de laboratoriumcriteria voldoet.

VARIANT VAN DE ZIEKTE VAN CREUTZFELDT-JAKOB (VCJD)

**Voorafgaande voorwaarden**

— Elke persoon met een progressieve neuropsychiatrische stoornis met een ziekteduur van ten minste 6 maanden;

— routineonderzoek geeft geen aanwijzingen voor een andere diagnose;

— geen anamnese van blootstelling aan menselijke hypofysehormonen of transplantaties van menselijke dura mater;

— geen tekenen van een genetische vorm van overdraagbare spongiforme encefalopathie.

**Klinische criteria**

Elke persoon met ten minste vier van de volgende vijf:

— vroege psychiatrische symptomen ([1]);

— persisterende pijnlijke sensorische symptomen ([2]);

— ataxie;

— myoclonie, chorea of dystonie;

— dementie.

**Diagnostische criteria**

*Diagnostische criteria voor de bevestiging van gevallen:*

— neuropathologische bevestiging: spongiforme veranderingen en uitgebreide deposities van prioneiwit met floride plaques in het hele cerebrum en cerebellum.

*Diagnostische criteria voor een waarschijnlijk of een mogelijk geval:*

— in de beginstadia van de ziekte laat een EEG niet de typische verschijnselen ([3]) van sporadische CJD ([4]) zien;

— bilateraal verhoogd signaal in het pulvinar op een MRI-scan van de hersenen;

— een positief tonsilbiopt ([5]).

*Epidemiologische criteria*

Een epidemiologisch verband door overdracht van mens op mens (bv. bloedtransfusie).

**Indeling van gevallen**

A. **Mogelijk geval**

Elke persoon die aan de voorafgaande voorwaarden voldoet;

EN

— aan de klinische criteria voldoet;

EN

— een negatieve EEG voor sporadische CJD heeft ([4]).

([1]) Depressie, angst, apathie, in zichzelf gekeerd zijn, delusie.
([2]) Omvatten zowel uitgesproken pijn als dysesthesie.
([3]) De typische verschijnselen van sporadische CJD op een EEG zijn gegeneraliseerde periodieke complexen, ongeveer één per seconde. Incidenteel kunnen deze ook in de latere stadia van vCJD worden waargenomen.
([4]) Zie voetnoot 7.
([5]) Een tonsilbiopsie wordt niet routinematig geadviseerd, ook niet in gevallen met de typische EEG-verschijnselen voor sporadische CJD, maar kan bruikbaar zijn voor verdachte gevallen waarbij de klinische kenmerken overeenkomen met vCJD en een MRI geen verhoogd signaal in het pulvinar toont.

▼M2

B. **Waarschijnlijk geval**

Elke persoon die aan de voorafgaande voorwaarden voldoet;

EN

— aan de klinische criteria voldoet;

EN

— een negatieve EEG voor sporadische CJD heeft ([1]).

EN

— een positieve MRI-scan van de hersenen heeft;

OF

elke persoon die aan de voorafgaande voorwaarden voldoet;

EN

— een positief tonsilbiopt heeft.

C. **Bevestigd geval**

Elke persoon die aan de voorafgaande voorwaarden voldoet;

EN

— aan de diagnostische criteria voor de bevestiging van gevallen voldoet.

CRYPTOSPORIDIOSE

*(Cryptosporidium spp.)*

**Klinische criteria**

Elke persoon met ten minste een van de volgende twee:

— diarree,

— buikpijn.

**Laboratoriumcriteria**

Ten minste een van de volgende vier:

— aantoning van oöcysten van *Cryptosporidium* in de ontlasting;

— aantoning van *Cryptosporidium* in darmvocht of in een dunnedarmbiopt;

— detectie van nucleïnezuur van *Cryptosporidium* in de ontlasting;

— detectie van *Cryptosporidium*antigeen in de ontlasting.

**Epidemiologische criteria**

Een van de volgende vijf epidemiologische verbanden:

— overdracht van mens op mens;

— blootstelling aan een gemeenschappelijke bron;

— overdracht van dier op mens;

— blootstelling aan besmet voedsel/drinkwater;

— milieublootstelling.

**Indeling van gevallen**

A. **Mogelijk geval**

N.v.t.

([1]) Zie voetnoot 7.

▼M2

B. **Waarschijnlijk geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria voldoet, met een epidemiologisch verband.

C. **Bevestigd geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria en de laboratoriumcriteria voldoet.

DIFTERIE

*(Corynebacterium diphtheriae en Corynebacterium ulcerans)*

**Klinische criteria**

Elke persoon met ten minste een van de volgende klinische vormen:

*Respiratoire difterie*

Een aandoening aan de hogere luchtwegen met koorts EN een van de volgende twee:

— kroep,

OF

— vorming van een membraan op ten minste een van de volgende drie plaatsen:

— op de tonsillen,

— in de farynx,

— in de neus.

*Neusdifterie*

— Uni- of bilaterale neusafscheiding, aanvankelijk helder en later bloederig.

*Huiddifterie*

— Huidlaesie.

*Difterie op andere plaatsen*

— Laesie van conjunctiva of mucosa.

**Laboratoriumcriteria**

— Isolatie van toxineproducerende *C. diphtheriae* of *C. ulcerans* uit een klinisch monster.

**Epidemiologische criteria**

Een epidemiologisch verband door overdracht van mens op mens.

**Indeling van gevallen**

A. **Mogelijk geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria voor respiratoire difterie voldoet.

B. **Waarschijnlijk geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria voor difterie voldoet, met een epidemiologisch verband.

C. **Bevestigd geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria en de laboratoriumcriteria voldoet.

▼M2

ECHINOKOKKOSE

*(Echinococcus spp.)*

**Klinische criteria**

Niet relevant voor surveillance.

**Diagnostische criteria**

Ten minste een van de volgende vijf:

— histopathologie of parasitologie vergelijkbaar met *Echinococcus multilocularis* of *granulosus* (bv. directe zichtbaarheid van de protoscolex in cystevloeistof);

— detectie van de pathognomonische macroscopische morfologie van één of meer cysten van *Echinococcus granulosus* in biopten;

— typische orgaanlaesies waargenomen met beeldvormingstechnieken (bv. computertomografie, echografie, MRI) EN bevestigd met serologische test;

— specifieke serumantistoffen tegen *Echinococcus* spp. waargenomen met serologische test met hoge sensitiviteit EN bevestigd met serologische test met hoge specificiteit;

— detectie van nucleïnezuur van *Echinococcus multilocularis* of *granulosus* in een klinisch monster.

**Epidemiologische criteria**

N.v.t.

**Indeling van gevallen**

A. **Mogelijk geval**

N.v.t.

B. **Waarschijnlijk geval**

N.v.t.

C. **Bevestigd geval**

Elke persoon die aan de diagnostische criteria voldoet.

SHIGATOXINE-/VEROTOXINEPRODUCERENDE *ESCHERICHIA COLI* (STEC/VTEC)

**Klinische criteria**

*STEC-/VTEC-diarree*

Elke persoon met ten minste een van de volgende twee:

— diarree,

— buikpijn.

*HUS*

Elke persoon met acute nierinsufficiëntie en ten minste een van de volgende twee:

— microangiopathische hemolytische anemie;

— trombocytopenie.

**Laboratoriumcriteria**

Ten minste een van de volgende drie:

— isolatie van shigatoxine-/verotoxineproducerende *E. coli* (STEC/VTEC);

— detectie van nucleïnezuur van $stx_1$- of $stx_2$-gen(en);

▼M2

— detectie van vrije shigatoxinen.

Het volgende laboratoriumcriterium kan uitsluitend voor HUS worden gebruikt ter bevestiging van STEC/VTEC:

— specifieke antistofrespons voor serogroepen van *E. coli*.

Zo mogelijk moeten een isolatie en een aanvullende typering van het serotype, faagtype, *eae*-genen en subtypen van $stx_1/stx_2$ worden uitgevoerd.

**Epidemiologische criteria**

Ten minste een van de volgende vijf epidemiologische verbanden:

— overdracht van mens op mens;

— blootstelling aan een gemeenschappelijke bron;

— overdracht van dier op mens;

— blootstelling aan besmet voedsel/drinkwater;

— milieublootstelling.

**Indeling van gevallen**

A. **Mogelijk geval van met STEC geassocieerd HUS**

Elke persoon die aan de klinische criteria voor HUS voldoet.

B. **Waarschijnlijk geval van STEC/VTEC**

Elke persoon die aan de klinische criteria voldoet, met een epidemiologisch verband of een door laboratoriumonderzoek bevestigd geval dat niet aan de klinische criteria voldoet.

C. **Bevestigd geval van STEC/VTEC**

Elke persoon die aan de klinische criteria en de laboratoriumcriteria voldoet.

GELE KOORTS

*(Gelekoortsvirus)*

**Klinische criteria**

Elke persoon met koorts;

EN

ten minste een van de volgende twee:

— icterus,

— gegeneraliseerde bloedingen.

**Laboratoriumcriteria**

Ten minste een van de volgende vijf:

— isolatie van gelekoortsvirus uit een klinisch monster;

— detectie van nucleïnezuur van gelekoortsvirus;

— detectie van antigeen van gele koorts;

— specifieke antistofrespons voor gele koorts;

— aantoning van typische laesies bij postmortaal histopathologisch onderzoek van de lever.

Laboratoriumresultaten moeten worden geïnterpreteerd in het licht van de vaccinatiestatus voor flavivirussen.

**Epidemiologische criteria**

Reis in de voorafgaande week naar een regio waar gevallen van gele koorts bekend zijn of vermoed worden.

▼M2

**Indeling van gevallen**

A. **Mogelijk geval**

N.v.t.

B. **Waarschijnlijk geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria voldoet, met een epidemiologisch verband.

C. **Bevestigd geval**

Elke niet recentelijk gevaccineerde persoon die aan de klinische criteria en de laboratoriumcriteria voldoet.

In geval van recente vaccinatie: een persoon bij wie een wild type gelekoortsvirusstam is gedetecteerd.

GIARDIASIS

*(Giardia lamblia)*

**Klinische criteria**

Elke persoon met ten minste een van de volgende vier:

— diarree,

— buikpijn,

— flatulentie,

— tekenen van malabsorptie (bv. steatorree, gewichtsverlies).

**Laboratoriumcriteria**

Ten minste een van de volgende twee:

— aantoning van cysten of trofozoïeten van *Giardia lamblia* in ontlasting, duodenumvocht of een dunnedarmbiopt;

— aantoning van antigeen van *Giardia lamblia* in ontlasting.

**Epidemiologische criteria**

Ten minste een van de volgende vier epidemiologische verbanden:

— blootstelling aan besmet voedsel/drinkwater;

— overdracht van mens op mens;

— blootstelling aan een gemeenschappelijke bron;

— milieublootstelling.

**Indeling van gevallen**

A. **Mogelijk geval**

N.v.t.

B. **Waarschijnlijk geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria voldoet, met een epidemiologisch verband.

C. **Bevestigd geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria en de laboratoriumcriteria voldoet.

GONORROE

*(Neisseria gonorrhoeae)*

**Klinische criteria**

Elke persoon met ten minste een van de volgende acht:

▼M2

— uretritis,

— acute salpingitis,

— pelvic inflammatory disease,

— cervicitis,

— epididymitis,

— proctitis,

— faryngitis,

— artritis,

OF

elke pasgeborene met conjunctivitis.

**Laboratoriumcriteria**

Ten minste een van de volgende vier:

— isolatie van *Neisseria gonorrhoeae* uit een klinisch monster;

— detectie van nucleïnezuur van *Neisseria gonorrhoeae* in een klinisch monster;

— aantoning van *Neisseria gonorrhoeae* met een nucleïnezuurtest zonder amplificatie in een klinisch monster;

— microscopische detectie van intracellulaire gramnegatieve diplokokken in een urethraal monster bij mannen.

**Epidemiologische criteria**

Een epidemiologisch verband door overdracht van mens op mens (seksueel contact of verticale overdracht).

**Indeling van gevallen**

A. **Mogelijk geval**

N.v.t.

B. **Waarschijnlijk geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria voldoet, met een epidemiologisch verband.

C. **Bevestigd geval**

Elke persoon die aan de laboratoriumcriteria voldoet.

GRIEP

*(Influenzavirus)*

**Klinische criteria**

Elke persoon met ten minste een van de volgende klinische vormen:

*Griepachtige ziekte (influenza-like illness; ILI)*

— Acute symptomen;

EN

— ten minste een van de volgende vier systemische symptomen:

— koortsig of subfebriel,

— malaise,

— hoofdpijn,

— spierpijn,

EN

▼M2

— ten minste een van de volgende drie respiratoire symptomen:

— hoesten,

— keelpijn,

— kortademigheid.

*Acute respiratoire infectie (ARI)*

— Acute symptomen;

EN

— ten minste een van de volgende vier respiratoire symptomen:

— hoesten,

— keelpijn,

— kortademigheid,

— coryza,

EN

— het oordeel van een clinicus dat de ziekte het gevolg is van een infectie.

**Laboratoriumcriteria**

Ten minste een van de volgende vier:

— isolatie van influenzavirus uit een klinisch monster;

— detectie van nucleïnezuur van influenzavirus in een klinisch monster;

— identificatie van influenzavirusantigeen met een DFA-test in een klinisch monster;

— specifieke antistofrespons voor influenza.

Zo mogelijk moet een subtypering van het influenza-isolaat worden uitgevoerd.

**Epidemiologische criteria**

Een epidemiologisch verband door overdracht van mens op mens.

**Indeling van gevallen**

A. **Mogelijk geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria (voor ILI of ARI) voldoet.

B. **Waarschijnlijk geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria (voor ILI of ARI) voldoet, met een epidemiologisch verband.

C. **Bevestigd geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria (voor ILI of ARI) en de laboratoriumcriteria voldoet.

HAEMOPHILUS-MENINGITIS, INVASIEVE ZIEKTE

*(Haemophilus influenzae)*

**Klinische criteria**

Niet relevant voor surveillance.

**Laboratoriumcriteria**

Laboratoriumcriteria voor gevalsdefinitie

Ten minste een van de volgende twee:

— isolatie van *Haemophilus influenzae* uit een normaal steriele locatie;

▼M2

— detectie van nucleïnezuur van *Haemophilus influenzae* uit een normaal steriele locatie.

Zo mogelijk moet een typering de isolaten worden uitgevoerd.

**Epidemiologisch verband**

N.v.t.

**Indeling van gevallen**

A. **Mogelijk geval**

N.v.t.

B. **Waarschijnlijk geval**

N.v.t.

C. **Bevestigd geval**

Elke persoon die aan de laboratoriumcriteria voor de bevestiging van gevallen voldoet.

HEPATITIS A

*(Hepatitis A-virus)*

**Klinische criteria**

Elke persoon met een herkenbaar begin van symptomen (bv. vermoeidheid, buikpijn, gebrek aan eetlust, intermitterende misselijkheid en braken);

EN

ten minste een van de volgende drie:

— koorts,

— icterus,

— verhoogde serumaminotransferasen.

**Laboratoriumcriteria**

Ten minste een van de volgende drie:

— detectie van nucleïnezuur van hepatitis A-virus in serum of ontlasting;

— specifieke antistofrespons voor hepatitis A-virus;

— detectie van hepatitis A-virusantigeen in ontlasting.

**Epidemiologische criteria**

Ten minste een van de volgende vier:

— overdracht van mens op mens;

— blootstelling aan een gemeenschappelijke bron;

— blootstelling aan besmet voedsel/drinkwater;

— milieublootstelling.

**Indeling van gevallen**

A. **Mogelijk geval**

N.v.t.

B. **Waarschijnlijk geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria voldoet, met een epidemiologisch verband.

▼M2

C. **Bevestigd geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria en de laboratoriumcriteria voldoet.

HEPATITIS B, ACUUT

*(Hepatitis B-virus)*

**Klinische criteria**

Elke persoon met een herkenbaar begin van symptomen (bv. vermoeidheid, buikpijn, gebrek aan eetlust, intermitterende misselijkheid en braken);

EN

ten minste een van de volgende drie:

— koorts,

— icterus,

— verhoogde serumaminotransferasen.

**Laboratoriumcriteria**

Specifieke antistofrespons voor hepatitis B core IgM-antigeen.

Laboratoriumresultaten moeten worden geïnterpreteerd in het licht van de vaccinatiestatus.

**Epidemiologische criteria**

Een epidemiologisch verband door overdracht van mens op mens (bv. seksueel contact, verticale overdracht of overdracht via bloed).

**Indeling van gevallen**

A. **Mogelijk geval**

N.v.t.

B. **Waarschijnlijk geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria voldoet, met een epidemiologisch verband.

C. **Bevestigd geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria en de laboratoriumcriteria voldoet.

HEPATITIS C

*(Hepatitis C-virus)*

**Klinische criteria**

Niet relevant voor surveillance.

**Laboratoriumcriteria**

Ten minste een van de volgende twee:

— detectie van nucleïnezuur van hepatitis C-virus in serum;

— specifieke antistofrespons voor hepatitis C-virus bevestigd door een andere antistoftest.

**Epidemiologische criteria**

N.v.t.

**Indeling van gevallen**

A. **Mogelijk geval**

N.v.t.

▼M2

B. **Waarschijnlijk geval**

N.v.t.

C. **Bevestigd geval**

Elke persoon die aan de laboratoriumcriteria voldoet.

HONDSDOLHEID

*(Lyssavirus)*

**Klinische criteria**

Elke persoon met een acute encefalomyelitis;

EN

ten minste twee van de volgende zeven:

— sensorische veranderingen op de locatie van een eerdere dierenbeet,

— parese of paralyse,

— spasmen of spierzwellingen,

— hydrofobie,

— delirium,

— convulsies,

— angst.

**Laboratoriumcriteria**

Ten minste een van de volgende vier:

— isolatie van lyssavirus uit een klinisch monster;

— detectie van nucleïnezuur van lyssavirus in een klinisch monster (bv. speeksel of hersenweefsel);

— detectie van virusantigenen met DFA in een klinisch monster;

— specifieke antistofrespons voor lyssavirus bij virusneutralisatietest in serum of liquor.

Laboratoriumresultaten moeten worden geïnterpreteerd in het licht van de vaccinatie- of immunisatiestatus.

**Epidemiologische criteria**

Ten minste een van de volgende drie epidemiologische verbanden:

— overdracht van dier op mens (dier met vermoede of bevestigde infectie);

— blootstelling aan een gemeenschappelijke bron (zelfde dier);

— overdracht van mens op mens (bv. orgaantransplantatie).

**Indeling van gevallen**

A. **Mogelijk geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria voldoet.

B. **Waarschijnlijk geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria voldoet, met een epidemiologisch verband.

C. **Bevestigd geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria en de laboratoriumcriteria voldoet.

▼M2

KINDERVERLAMMING

*(Poliovirus)*

**Klinische criteria**

Elke persoon jonger dan 15 jaar met acute slappe verlamming (AFP);

OF

elke persoon bij wie door een arts polio wordt vermoed.

**Laboratoriumcriteria**

Ten minste een van de volgende drie:

— isolatie van poliovirus en intratypische differentiatie wild poliovirus (WPV);

— „vaccine-derived" poliovirus (VDPV) (het VDPV vertoont in de nucleotidensequenties in het VP1-gedeelte ten minste 85 % overeenkomst met het vaccinvirus);

— poliovirus van Sabintype: intratypische differentiatie uitgevoerd door een door de WHO geaccrediteerd poliolaboratorium (voor het VDPV verschilt de VP1-sequentie tussen 1 en 15 % ten opzichte van het vaccinvirus van hetzelfde serotype).

**Epidemiologische criteria**

Ten minste een van de volgende twee epidemiologische verbanden:

— overdracht van mens op mens;

— een anamnese van reizen naar een gebied waar polio endemisch is of een gebied waar circulatie van het poliovirus vermoed wordt of bevestigd is.

**Indeling van gevallen**

A. **Mogelijk geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria voldoet.

B. **Waarschijnlijk geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria voldoet, met een epidemiologisch verband.

C. **Bevestigd geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria en de laboratoriumcriteria voldoet.

KINKHOEST

*(Bordetella pertussis)*

**Klinische criteria**

Elke persoon met een minimaal twee weken durende hoest;

EN

ten minste een van de volgende drie:

— paroxismale hoest;

— gierende inspiratie;

— braken na hoestbui;

OF

elke persoon bij wie een arts de diagnose kinkhoest heeft gesteld;

OF

apneus bij zuigelingen.

▼M2

**Laboratoriumcriteria**

Ten minste een van de volgende drie:

— isolatie van *Bordetella pertussis* uit een klinisch monster;

— detectie van nucleïnezuur van *Bordetella pertussis* in een klinisch monster;

— specifieke antistofrespons voor *Bordetella pertussis*.

**Epidemiologische criteria**

Een epidemiologisch verband door overdracht van mens op mens.

**Indeling van gevallen**

A. **Mogelijk geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria voldoet.

B. **Waarschijnlijk geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria voldoet, met een epidemiologisch verband.

C. **Bevestigd geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria en de laboratoriumcriteria voldoet.

LEPTOSPIROSE

*(Leptospira interrogans)*

**Klinische criteria**

Elke persoon met:

— koorts,

OF

ten minste twee van de volgende elf:

— koude rillingen,

— hoofdpijn,

— spierpijn,

— conjunctivale vaatinjectie,

— bloedingen in huid en mucosa,

— exantheem,

— icterus,

— myocarditis,

— meningitis,

— nierinsufficiëntie,

— respiratoire symptomen, zoals hemoptoë.

**Laboratoriumcriteria**

Ten minste een van de volgende vier:

— isolatie van *Leptospira interrogans* uit een klinisch monster;

— detectie van nucleïnezuur van *Leptospira interrogans* in een klinisch monster;

— aantoning van *Leptospira interrogans* met immunofluorescentie in een klinisch monster;

— specifieke antistofrespons voor *Leptospira interrogans*.

▼M2

**Epidemiologische criteria**

Ten minste een van de volgende drie epidemiologische verbanden:

— overdracht van dier op mens;

— milieublootstelling;

— blootstelling aan een gemeenschappelijke bron.

**Indeling van gevallen**

A. **Mogelijk geval**

N.v.t.

B. **Waarschijnlijk geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria voldoet, met een epidemiologisch verband.

C. **Bevestigd geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria en de laboratoriumcriteria voldoet.

LISTERIOSE

*(Listeria monocytogenes)*

**Klinische criteria**

Elke persoon met ten minste een van de volgende drie:

— listeriose bij pasgeborenen, gedefinieerd als:

  doodgeboorte,

  OF

  ten minste een van de volgende vijf in de eerste levensmaand:

  — infantiel-septische granulomatose,

  — meningitis of meningo-encefalitis,

  — septikemie,

  — dyspneu,

  — laesie aan huid, mucosa of conjunctivae,

— listeriose tijdens de zwangerschap, gedefinieerd als ten minste een van de volgende drie:

  — abortus, miskraam, doodgeboorte of premature geboorte,

  — koorts,

  — influenza-achtige symptomen,

— een andere vorm van listeriose, gedefinieerd als ten minste een van de volgende vier:

  — koorts,

  — meningitis of meningo-encefalitis,

  — septikemie,

  — gelokaliseerde infecties, zoals artritis, endocarditis en abcessen.

**Laboratoriumcriteria**

Ten minste een van de volgende twee:

— isolatie van *Listeria monocytogenes* uit een normaal steriele locatie;

— isolatie van *Listeria monocytogenes* uit een normaal niet-steriele locatie bij een foetus, doodgeborene of pasgeborene dan wel bij de moeder tijdens de geboorte of binnen 24 uur daarna.

▼M2

**Epidemiologische criteria**

Ten minste een van de volgende drie epidemiologische verbanden:

— blootstelling aan een gemeenschappelijke bron;

— overdracht van mens op mens (verticale overdracht);

— blootstelling aan besmet voedsel/drinkwater.

**Aanvullende informatie**

Incubatieperiode 3 tot 70 dagen, meestal 21 dagen.

**Indeling van gevallen**

A. **Mogelijk geval**

N.v.t.

B. **Waarschijnlijk geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria voldoet, met een epidemiologisch verband.

C. **Bevestigd geval**

Elke persoon die aan de laboratoriumcriteria voldoet;

OF

elke moeder waarvan de foetus, doodgeborene of pasgeborene een door laboratoriumonderzoek bevestigde listeriose-infectie heeft.

MALARIA

*(Plasmodium spp.)*

**Klinische criteria**

Elke persoon met koorts OF een anamnese van koorts.

**Laboratoriumcriteria**

Ten minste een van de volgende drie:

— aantoning van malariaparasieten met lichtmicroscopie in bloedfilms;

— detectie van nucleïnezuur van *Plasmodium* in het bloed;

— detectie van *Plasmodium*-antigeen.

Zo mogelijk moet een differentiatie van *Plasmodium* spp. worden uitgevoerd.

**Epidemiologische criteria**

N.v.t.

**Indeling van gevallen**

A. **Mogelijk geval**

N.v.t.

B. **Waarschijnlijk geval**

N.v.t.

C. **Bevestigd geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria en de laboratoriumcriteria voldoet.

▼M2

MAZELEN

*(Mazelenvirus)*

**Klinische criteria**

Elke persoon met koorts;

EN

— maculopapuleus exantheem;

EN ten minste een van de volgende drie:

— hoesten,

— coryza,

— conjunctivitis.

**Laboratoriumcriteria**

Ten minste een van de volgende vier:

— isolatie van mazelenvirus uit een klinisch monster;

— detectie van nucleïnezuur van mazelenvirus in een klinisch monster;

— specifieke antistofrespons voor mazelenvirus die typerend is voor een acute infectie in serum of speeksel;

— detectie van mazelenvirusantigeen met DFA in een klinisch monster met behulp van specifieke monoklonale antistoffen voor mazelen.

Laboratoriumresultaten moeten worden geïnterpreteerd in het licht van de vaccinatiestatus. Indien recentelijk gevaccineerd, onderzoeken op wild virus.

**Epidemiologische criteria**

Een epidemiologisch verband door overdracht van mens op mens.

**Indeling van gevallen**

A. **Mogelijk geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria voldoet.

B. **Waarschijnlijk geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria voldoet, met een epidemiologisch verband.

C. **Bevestigd geval**

Elke niet recentelijk gevaccineerde persoon die aan de klinische criteria en de laboratoriumcriteria voldoet.

MENINGOKOKKENZIEKTE, INVASIEF

*(Neisseria meningitidis)*

**Klinische criteria**

Elke persoon met ten minste een van de volgende vijf:

— koorts,

— meningeale tekenen.

— petechiaal exantheem,

— septische shock,

— septische artritis.

**Laboratoriumcriteria**

Ten minste een van de volgende vier:

▼M2

— isolatie van *Neisseria meningitidis* uit een normaal steriele locatie, inclusief huidlaesies in de vorm van purpura;

— detectie van nucleïnezuur van *Neisseria meningitidis* uit een normaal steriele locatie, inclusief huidlaesies in de vorm van purpura;

— detectie van antigeen van *Neisseria meningitidis* in liquor;

— detectie van gramnegatieve diplokokken in liquor.

**Epidemiologische criteria**

Een epidemiologisch verband door overdracht van mens op mens.

**Indeling van gevallen**

A. **Mogelijk geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria voldoet.

B. **Waarschijnlijk geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria voldoet, met een epidemiologisch verband.

C. **Bevestigd geval**

Elke persoon die aan de laboratoriumcriteria voldoet.

PEST

*(Yersinia pestis)*

**Klinische criteria**

Elke persoon met ten minste een van de volgende klinische vormen:

*Builenpest*

— Koorts,

EN

— acute pijnlijke lymfadenitis.

*Septische pest*

— Koorts.

*Longpest*

— Koorts;

EN

ten minste een van de volgende drie:

— hoesten,

— pijn op de borst,

— hemoptoë.

**Laboratoriumcriteria**

Ten minste een van de volgende drie:

— isolatie van *Yersinia pestis* uit een klinisch monster;

— detectie van nucleïnezuur van *Yersinia pestis* uit een klinisch monster (F1-antigeen);

— specifieke antistofrespons voor *Yersinia pestis* anti-F1-antigeen.

**Epidemiologische criteria**

Ten minste een van de volgende vier epidemiologische verbanden:

▼M2

— overdracht van mens op mens;

— overdracht van dier op mens;

— laboratoriumblootstelling (waarbij blootstelling aan pest mogelijk is);

— blootstelling aan een gemeenschappelijke bron.

**Indeling van gevallen**

A. **Mogelijk geval**

N.v.t.

B. **Waarschijnlijk geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria voldoet, met een epidemiologisch verband.

C. **Bevestigd geval**

Elke persoon die aan de laboratoriumcriteria voldoet.

PNEUMOKOKKENZIEKTE(N), INVASIEF

*(Streptococcus pneumoniae)*

**Klinische criteria**

Niet relevant voor surveillance.

**Laboratoriumcriteria**

Ten minste een van de volgende drie:

— isolatie van *S. pneumoniae* uit een normaal steriele locatie;

— detectie van nucleïnezuur van *S. pneumoniae* uit een normaal steriele locatie;

— detectie van antigeen van *S. pneumoniae* uit een normaal steriele locatie.

**Epidemiologische criteria**

N.v.t.

**Indeling van gevallen**

A. **Mogelijk geval**

N.v.t.

B. **Waarschijnlijk geval**

N.v.t.

C. **Bevestigd geval**

Elke persoon die aan de laboratoriumcriteria voldoet.

POKKEN

*(Variolavirus)*

**Klinische criteria**

Elke persoon met ten minste een van de volgende twee:

— koorts,

EN

blaasjes of vaste pustels tijdens dezelfde ontwikkelingsfase, met centrifugale verspreiding;

— atypische verschijningsvormen gedefinieerd als ten minste een van de volgende vier:

▼M2

— hemorragische laesies;

— vlakke, fluweelachtige laesies die zich niet tot blaasjes ontwikkelen;

— variola sine eruptione;

— een milder type.

**Laboratoriumcriteria**

— Laboratoriumcriteria voor de bevestiging van gevallen

Ten minste een van de volgende twee laboratoriumtests:

— isolatie van pokken (variolavirus) uit een klinisch monster, gevolgd door sequentiebepaling (uitsluitend door hiervoor aangewezen P4-laboratoria);

— detectie van nucleïnezuur van een variolavirus in een klinisch monster, gevolgd door sequentiëring.

Laboratoriumresultaten moeten worden geïnterpreteerd in het licht van de vaccinatiestatus.

— Laboratoriumcriteria voor een waarschijnlijk geval;

— identificatie van orthopoxvirus met EM.

**Epidemiologische criteria**

Ten minste een van de volgende twee epidemiologische verbanden:

— overdracht van mens op mens;

— laboratoriumblootstelling (waarbij blootstelling aan variolavirus mogelijk is).

**Indeling van gevallen**

A. **Mogelijk geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria voldoet.

B. **Waarschijnlijk geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria en aan ten minste een van de volgende twee voorwaarden voldoet:

— er is een epidemiologisch verband met een bevestigd geval bij de mens, door overdracht van mens op mens;

— hij voldoet aan de laboratoriumcriteria voor een waarschijnlijk geval.

C. **Bevestigd geval**

Elke persoon die aan de laboratoriumcriteria voor de bevestiging van gevallen voldoet.

Tijdens een uitbraak: elke persoon die aan de klinische criteria voldoet, met een epidemiologisch verband.

Q-KOORTS

*(Coxiella burnetii)*

**Klinische criteria**

Elke persoon met ten minste een van de volgende drie:

— koorts,

— longontsteking,

— hepatitis.

**Laboratoriumcriteria**

Ten minste een van de volgende drie:

— isolatie van *Coxiella burnetii* uit een klinisch monster;

▼M2

— detectie van nucleïnezuur van *Coxiella burnetii* in een klinisch monster;

— specifieke antistofrespons voor *Coxiella burnetii* (IgG of IgM fase II).

**Epidemiologische criteria**

Ten minste een van de volgende twee epidemiologische verbanden:

— blootstelling aan een gemeenschappelijke bron;

— overdracht van dier op mens.

**Indeling van gevallen**

A. **Mogelijk geval**

N.v.t.

B. **Waarschijnlijk geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria voldoet, met een epidemiologisch verband.

C. **Bevestigd geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria en de laboratoriumcriteria voldoet.

RODEHOND

*(Rubellavirus)*

**Klinische criteria**

Elke persoon met acuut gegeneraliseerd maculopapuleus exantheem;

EN

ten minste een van de volgende vijf:

— cervicale adenopathie,

— suboccipitale adenopathie,

— postauriculaire adenopathie,

— gewrichtspijn,

— artritis.

**Laboratoriumcriteria**

— Laboratoriumcriteria voor de bevestiging van gevallen

Ten minste een van de volgende drie:

— isolatie van rubellavirus uit een klinisch monster;

— detectie van nucleïnezuur van rubellavirus in een klinisch monster;

— specifieke antistofrespons voor rubellavirus (IgG) in serum of speeksel.

— Laboratoriumcriteria voor een waarschijnlijk geval

— specifieke antistofrespons voor rubellavirus (IgM [1].

Laboratoriumresultaten moeten worden geïnterpreteerd in het licht van de vaccinatiestatus.

**Epidemiologische criteria**

Een epidemiologisch verband door overdracht van mens op mens.

---

[1] Wanneer rubella tijdens de zwangerschap wordt vermoed, is nadere bevestiging van een positief rubella IgM-resultaat vereist (bv. een specifieke IgG-aviditeitstest voor rubella waaruit een lage aviditeit blijkt). In bepaalde situaties, zoals bij bevestigde uitbraken van rubella, kan IgM-detectie van het rubellavirus bij niet-zwangeren als bevestiging worden beschouwd.

▼M2

**Indeling van gevallen**

A. **Mogelijk geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria voldoet.

B. **Waarschijnlijk geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria en aan ten minste een van de volgende twee voorwaarden voldoet:

— er is een epidemiologisch verband;

— hij voldoet aan de laboratoriumcriteria voor een waarschijnlijk geval.

C. **Bevestigd geval**

Elke niet recentelijk gevaccineerde persoon die aan de laboratoriumcriteria voor de bevestiging van gevallen voldoet.

In geval van recente vaccinatie: een persoon bij wie een wild type rubellavirus-stam is gedetecteerd.

RODEHOND, CONGENITAAL

*(inclusief congenitaal rubellasyndroom)*

**Klinische criteria**

*Congenitale rubellavirusinfectie (CRI)*

Voor CRI kunnen geen klinische criteria worden gedefinieerd.

*Congenitaal rubellasyndroom (CRS)*

Elke zuigeling jonger dan één jaar of doodgeborene die:

— aan ten minste twee van de onder A) vermelde criteria voldoet;

OF

— aan één criterium van categorie A) en één criterium van categorie B) voldoet.

A)

— cataract,

— congenitaal glaucoom,

— congenitale hartaandoening,

— gehoorverlies,

— pigmentaire retinopathie,

B)

— purpura,

— splenomegalie,

— microcefalie,

— ontwikkelingsachterstand,

— meningo-encefalitis,

— radiolucente botziekte,

— icterus binnen 24 uur na de geboorte.

**Laboratoriumcriteria**

Ten minste een van de volgende vier:

— isolatie van rubellavirus uit een klinisch monster;

— detectie van nucleïnezuur van rubellavirus;

— specifieke antistofrespons voor rubellavirus (IgM);

▼M2

— persistentie van rubella IgG in de leeftijd tussen 6 en 12 maanden (ten minste twee monsters met soortgelijke concentratie rubella IgG).

Laboratoriumresultaten moeten worden geïnterpreteerd in het licht van de vaccinatiestatus.

**Epidemiologische criteria**

Elke zuigeling of doodgeborene waarvan de moeder tijdens de zwangerschap een door laboratoriumonderzoek bevestigde rubellavirusinfectie had, door overdracht van mens op mens (verticale transmissie).

**Indeling van gevallen van congenitale rodehond**

A. **Mogelijk geval**

N.v.t.

B. **Waarschijnlijk geval**

Elke doodgeborene of zuigeling die hetzij niet is getest OF negatieve laboratoriumresultaten heeft en aan ten minste een van de volgende twee voorwaarden voldoet:

— er is een epidemiologisch verband EN hij voldoet aan ten minste één klinisch criterium voor CRS van categorie A);

— hij voldoet aan de klinische criteria voor CRS.

C. **Bevestigd geval**

Elke doodgeborene die aan de laboratoriumcriteria voldoet;

OF

elke zuigeling die aan de laboratoriumcriteria EN aan ten minste een van de volgende twee voorwaarden voldoet:

— er is een epidemiologisch verband;

— hij voldoet aan ten minste een klinisch criterium voor CRS van categorie A).

Een zuigeling met positieve laboratoriumcriteria zonder een anamnese van rubella bij de moeder tijdens de zwangerschap die niet aan de klinische criteria van categorie A) voldoet, wordt bijgevolg als geval van rodehond gemeld.

SALMONELLOSE

*(Salmonella spp., met uitzondering van S. typhi en S. paratyphi)*

**Klinische criteria**

Elke persoon met ten minste een van de volgende vier:

— diarree,

— koorts,

— buikpijn,

— braken.

**Laboratoriumcriteria**

— Isolatie van *Salmonella* (met uitzondering van *S. typhi* en *S. paratyphi*) uit ontlasting of bloed.

**Epidemiologische criteria**

Ten minste een van de volgende vijf epidemiologische verbanden:

— overdracht van mens op mens;

— blootstelling aan een gemeenschappelijke bron;

— overdracht van dier op mens;

— blootstelling aan besmet voedsel/drinkwater;

▼M2

— milieublootstelling.

**Indeling van gevallen**

A. **Mogelijk geval**

N.v.t.

B. **Waarschijnlijk geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria voldoet, met een epidemiologisch verband.

C. **Bevestigd geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria en de laboratoriumcriteria voldoet.

SARS (SEVERE ACUTE RESPIRATORY SYNDROME)

*(SARS-coronavirus, SARS-CoV)*

**Klinische criteria**

Elke persoon met koorts of een anamnese van koorts;

EN

ten minste een van de volgende drie:

— hoesten,

— ademhalingsmoeilijkheden,

— kortademigheid,

EN

ten minste een van de volgende vier:

— radiografische bewijzen van longontsteking;

— radiografische bewijzen van ARDS (acute respiratory distress syndrome);

— autopsiebevindingen die wijzen op longontsteking;

— autopsiebevindingen die wijzen op ARDS (acute respiratory distress syndrome);

EN

geen alternatieve diagnose die de ziekte volledig kan verklaren.

**Laboratoriumcriteria**

— Laboratoriumcriteria voor de bevestiging van gevallen

  Ten minste een van de volgende drie:

  — isolatie van virus in celkweek van een klinisch monster en identificatie van SARS-CoV met methode zoals RT-PCR;

  — detectie van nucleïnezuur van SARS-CoV in ten minste een van de volgende drie:

    — ten minste twee verschillende klinische monsters (bv. nasofarynxuitstrijk en ontlasting);

    — hetzelfde klinische monster, verzameld op twee of meer momenten tijdens het verloop van de ziekte (bv. sequentiële nasofarynxaspiraten);

    — twee verschillende tests of herhaalde RT-PCR met een nieuw RNA-extract uit het oorspronkelijke klinische monster op elk nieuw testmoment;

— specifieke antistofrespons voor SARS-CoV bij een van de volgende twee:

  — seroconversie bij Elisa of IFA in parallel getest serum uit de acute en de convalescentiefase;

▼M2

— ten minste een verviervoudiging van antistoftiter tussen parallel getest serum uit de acute en de convalescentiefase.

— Laboratoriumcriteria voor een waarschijnlijk geval

Ten minste een van de volgende twee:

— één positieve test op antistoffen voor SARS-CoV;

— een positief PCR-resultaat voor SARS-CoV bij één klinisch monster en test.

**Epidemiologische criteria**

Ten minste een van de volgende drie:

— elke persoon met ten minste een van de volgende drie:

— beroepsmatige blootstelling aan een verhoogd risico voor SARS-CoV (bv. personeel van een laboratorium dat met levend SARS-CoV of verwante virussen werkt of met SARS-CoV besmette klinische monsters bewaart; personen die blootgesteld zijn aan in het wild levende dieren of andere dieren die als SARS-CoV-dragers worden beschouwd, excrementen of secreties van dergelijke dieren enz.);

— nabij contact [1] met een of meer personen met een bevestigde SARS-besmetting of voor wie een onderzoek naar SARS loopt;

— anamnese van reizen naar of wonen in een gebied met een SARS-uitbraak;

— twee of meer gezondheidswerkers [2] met klinisch bewijs van SARS in dezelfde gezondheidszorgeenheid, met een interval van niet meer dan 10 dagen tussen de ziekteaanvang;

— drie of meer personen (gezondheidswerkers en/of patiënten en/of bezoekers) met klinisch bewijs van SARS, met een interval van niet meer dan 10 dagen tussen de ziekteaanvang en een epidemiologisch verband met een gezondheidszorginstelling.

**Indeling van gevallen tijdens interepidemische periode**

Ook van toepassing tijdens een uitbraak in een niet-getroffen land of gebied.

A. **Mogelijk geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria voldoet, met een epidemiologisch verband.

B. **Waarschijnlijk geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria voldoet EN een epidemiologisch verband heeft EN aan de laboratoriumcriteria voor een waarschijnlijk geval voldoet.

C. **Op nationaal niveau bevestigd geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria en de laboratoriumcriteria voor de bevestiging van gevallen voldoet, wanneer de tests door een nationaal referentielaboratorium zijn uitgevoerd.

D. **Bevestigd geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria en de laboratoriumcriteria voor de bevestiging van gevallen voldoet, wanneer de tests door een SARS-referentie- en verificatielaboratorium van de WHO zijn uitgevoerd.

---

[1] Hieronder worden verstaan personen die SARS-gevallen hebben verzorgd of daarbij hebben gewoond, dan wel rechtstreeks contact hebben gehad met sputum, lichaamsvloeistoffen en/of excrementen (bv. feces) van SARS-gevallen.

[2] In dit verband wordt onder „gezondheidswerkers" al het ziekenhuispersoneel verstaan. De definitie van de gezondheidszorgeenheid waarin het cluster optreedt, hangt af van de situatie ter plaatse. De omvang van de eenheid kan variëren van een volledige kleine gezondheidszorginstelling tot één afdeling of zaal van een groot tertiair ziekenhuis.

▼M2

**Indeling van gevallen tijdens uitbraak**

Van toepassing tijdens een uitbraak in een land/gebied met ten minste één door onderzoek door een SARS-referentie- en verificatielaboratorium van de WHO bevestigd geval.

A. **Mogelijk geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria voldoet.

B. **Waarschijnlijk geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria voldoet en een epidemiologisch verband heeft met een op nationaal niveau bevestigd geval of een bevestigd geval.

C. **Op nationaal niveau bevestigd geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria en de laboratoriumcriteria voor de bevestiging van gevallen voldoet, wanneer de tests door een nationaal referentielaboratorium zijn uitgevoerd.

D. **Bevestigd geval**

Een van de volgende drie:

— elke persoon die aan de klinische criteria en de laboratoriumcriteria voor de bevestiging van gevallen voldoet, wanneer de tests door een SARS-referentie- en verificatielaboratorium van de WHO zijn uitgevoerd;

— elk op nationaal niveau bevestigd geval met een epidemiologisch verband met een infectieketen waarbij ten minste één geval geverifieerd is door een onafhankelijk SARS-referentie- en verificatielaboratorium van de WHO;

— elke persoon die aan de klinische criteria en de laboratoriumcriteria voor een waarschijnlijk geval voldoet, met een epidemiologisch verband met een infectieketen waarbij ten minste één geval geverifieerd is door een onafhankelijk SARS-referentie- en verificatielaboratorium van de WHO.

SHIGELLOSE

*(Shigella spp.)*

**Klinische criteria**

Elke persoon met ten minste een van de volgende vier:

— diarree,

— koorts,

— braken,

— buikpijn.

**Laboratoriumcriteria**

— Isolatie van *Shigella* spp. uit een klinisch monster.

**Epidemiologische criteria**

Ten minste een van de volgende vijf epidemiologische verbanden:

— overdracht van mens op mens;

— blootstelling aan een gemeenschappelijke bron;

— overdracht van dier op mens;

— blootstelling aan besmet voedsel/drinkwater;

— milieublootstelling.

**Indeling van gevallen**

A. **Mogelijk geval**

N.v.t.

▼M2

B. **Waarschijnlijk geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria voldoet, met een epidemiologisch verband.

C. **Bevestigd geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria en de laboratoriumcriteria voldoet.

SYFILIS

*(Treponema pallidum)*

**Klinische criteria**

— Primaire syfilis

Elke persoon met een of meer (gewoonlijk pijnloze) sjankers in het genitale, perineale, anale gebied, in de mond of de keelslijmvliezen dan wel op andere extragenitale plaatsen.

— Secundaire syfilis

Elke persoon met ten minste een van de volgende vijf:

— diffuus maculopapuleus exantheem, vaak ook aan de handpalmen en voetzolen;

— gegeneraliseerde lymfadenopathie;

— condyloma lata;

— enantheem;

— alopecia diffusa.

— Vroege latente syfilis (korter dan één jaar)

Een anamnese van bij de vroege stadia van syfilis passende symptomen in de voorafgaande 12 maanden.

— Late latente syfilis (langer dan één jaar)

Elke persoon die aan de laboratoriumcriteria voldoet (specifieke serologische tests).

**Laboratoriumcriteria**

Ten minste een van de volgende vier laboratoriumtests:

— aantoning van *Treponema pallidum* in exsudaat van laesie of in weefsel met donkerveldmicroscopie;

— aantoning van *Treponema pallidum* in exsudaat van laesie of in weefsel met DFA-test;

— aantoning van *Treponema pallidum* in exsudaat van laesie of in weefsel met PCR;

— detectie van antistoffen tegen *Treponema pallidum* met screeningstest (TPHA, TPPA of EIA) EN additionele detectie van Tp-IgM-antistoffen (met IgM-Elisa, IgM-immunoblot of 19S-IgM-FTA-abs) — bevestigd met een tweede IgM-test.

**Epidemiologische criteria**

— Primaire/secundaire syfilis

Een epidemiologisch verband door overdracht van mens op mens (seksueel contact).

— Vroege latente syfilis (korter dan één jaar)

Een epidemiologisch verband door overdracht van mens op mens (seksueel contact) in de voorafgaande 12 maanden.

▼M2

**Indeling van gevallen**

A. **Mogelijk geval**

N.v.t.

B. **Waarschijnlijk geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria voldoet, met een epidemiologisch verband.

C. **Bevestigd geval**

Elke persoon die aan de laboratoriumcriteria voor de bevestiging van gevallen voldoet.

SYFILIS, CONGENITAAL EN NEONATAAL

*(Treponema pallidum)*

**Klinische criteria**

Elke zuigeling jonger dan 2 jaar met ten minste een van de volgende tien:

— hepatosplenomegalie,

— mucocutane laesies,

— condyloma lata,

— persisterende rinitis,

— icterus,

— pseudoparalyse (als gevolg van periostitis en osteochondritis),

— betrokkenheid van het centrale zenuwstelsel,

— anemie,

— nefrotisch syndroom,

— ondervoeding.

**Laboratoriumcriteria**

— Laboratoriumcriteria voor de bevestiging van gevallen

Ten minste een van de volgende drie:

— aantoning van *Treponema pallidum* met donkerveldmicroscopie in de navelstreng, de placenta, neusafscheiding of materiaal van huidlaesie;

— aantoning van *Treponema pallidum* met DFA-TP in de navelstreng, de placenta, neusafscheiding of materiaal van huidlaesie;

— detectie van *Treponema pallidum*-specifiek IgM (FTA-abs, EIA);

EN een reactieve niet-treponemale test (VDRL, RPR) met het serum van het kind.

— Laboratoriumcriteria voor een waarschijnlijk geval

Ten minste een van de volgende drie:

— een reactief resultaat van een VDRL-liquortest;

— reactieve niet-treponemale en treponemale serologische tests met het serum van de moeder;

— de niet-treponemale antistoftiter van de zuigeling is ten minste vier keer zo hoog als de antistoftiter van het serum van de moeder.

**Epidemiologische criteria**

Elke zuigeling met een epidemiologisch verband door overdracht van mens op mens (verticale overdracht).

▼M2

**Indeling van gevallen**

A. **Mogelijk geval**

N.v.t.

B. **Waarschijnlijk geval**

Elke zuigeling of kind die aan de klinische criteria en aan ten minste een van de volgende twee voorwaarden voldoet:

— er is een epidemiologisch verband;

— hij voldoet aan de laboratoriumcriteria voor een waarschijnlijk geval.

C. **Bevestigd geval**

Elke zuigeling die aan de laboratoriumcriteria voor de bevestiging van gevallen voldoet.

TETANUS

*(Clostridium tetani)*

**Klinische criteria**

Elke persoon met ten minste twee van de volgende drie:

— pijnlijke contracties, primair van de masseter en de nekspieren, uitmondend in faciale spasmen die bekendstaan als trismus en „risus sardonicus”;

— pijnlijke contracties van rompspieren;

— gegeneraliseerde spasmen, frequente opisthotonus.

**Laboratoriumcriteria**

Ten minste een van de volgende twee:

— isolatie van *Clostridium tetani* uit een plaats van infectie;

— detectie van tetanustoxine in een serummonster.

**Epidemiologische criteria**

N.v.t.

**Indeling van gevallen**

A. **Mogelijk geval**

N.v.t.

B. **Waarschijnlijk geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria voldoet.

C. **Bevestigd geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria en de laboratoriumcriteria voldoet.

TOXOPLASMOSE, CONGENITAAL

*(Toxoplasma gondii)*

**Klinische criteria**

Niet relevant voor surveillance.

**Laboratoriumcriteria**

Ten minste een van de volgende vier:

— aantoning van *T. gondii* in lichaamsweefsel of -vloeistoffen;

— detectie van nucleïnezuur van *T. gondii* in een klinisch monster;

▼M2

— specifieke antistofrespons voor T. *gondii* (IgM, IgG, IgA) bij pasgeborene;

— persisterende constante IgG *T. gondii*-titers bij zuigeling (jonger dan 12 maanden).

**Epidemiologische criteria**

N.v.t.

**Indeling van gevallen**

A. **Mogelijk geval**

N.v.t.

B. **Waarschijnlijk geval**

N.v.t.

C. **Bevestigd geval**

Elke zuigeling die aan de laboratoriumcriteria voldoet.

TRICHINELLOSE

*(Trichinella spp.)*

**Klinische criteria**

Elke persoon met ten minste drie van de volgende zes:

— koorts,

— stijve of pijnlijke spieren,

— diarree,

— faciaal oedeem,

— eosinofilie,

— subconjunctivale, subunguale en retinale bloedingen.

**Laboratoriumcriteria**

Ten minste een van de volgende twee:

— aantoning van *Trichinella*-larven in een spierbiopt;

— specifieke antistofrespons voor *Trichinella* (IFA-test, Elisa of Western blot).

**Epidemiologische criteria**

Ten minste een van de volgende twee epidemiologische verbanden:

— blootstelling aan besmet voedsel (vlees);

— blootstelling aan een gemeenschappelijke bron.

**Indeling van gevallen**

A. **Mogelijk geval**

N.v.t.

B. **Waarschijnlijk geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria voldoet, met een epidemiologisch verband.

C. **Bevestigd geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria en de laboratoriumcriteria voldoet.

▼M2

TUBERCULOSE

*(Mycobacterium tuberculosis-complex)*

**Klinische criteria**

Elke persoon met de volgende twee:

— bij actieve tuberculose passende tekenen, symptomen en/of radiologische bevindingen op een bepaalde locatie;

EN

— de indicatie door een clinicus van een combinatietherapie tegen tuberculose;

OF

een post mortem ontdekt geval met bij actieve tuberculose passende pathologische bevindingen die, als de diagnose voor het overlijden zou zijn gesteld, zouden leiden tot de indicatie van een antibiotische tuberculosetherapie.

**Laboratoriumcriteria**

— Laboratoriumcriteria voor de bevestiging van gevallen

Ten minste een van de volgende twee:

— isolatie van het *Mycobacterium tuberculosis*-complex (uitgezonderd *Mycobacterium bovis* BCG) uit een klinisch monster;

— detectie van nucleïnezuur van het *M. tuberculosis*-complex in een klinisch monster EN positieve microscopie voor zuurvaste bacillen of gelijkwaardige fluorescentiekleuring van bacillen bij lichtmicroscopie.

— Laboratoriumcriteria voor een waarschijnlijk geval

Ten minste een van de volgende drie:

— microscopie voor zuurvaste bacillen of gelijkwaardige fluorescentiekleuring van bacillen bij lichtmicroscopie;

— detectie van nucleïnezuur van het *M. tuberculosis*-complex in een klinisch monster;

— histologisch beeld van granuloom.

**Epidemiologische criteria**

N.v.t.

**Indeling van gevallen**

A. **Mogelijk geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria voldoet.

B. **Waarschijnlijk geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria en de laboratoriumcriteria voor een waarschijnlijk geval voldoet.

C. **Bevestigd geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria en de laboratoriumcriteria voor de bevestiging van gevallen voldoet.

TULAREMIE

*(Francisella tularensis)*

**Klinische criteria**

Elke persoon met ten minste een van de volgende klinische vormen:

— *Ulceroglandulaire tularemie*

— Huidulcera;

EN

▼M2

— regionale lymfadenopathie.

— *Glandulaire tularemie*

— Vergrote en pijnlijke lymfeklieren zonder zichtbare ulcera.

— *Oculoglandulaire tularemie*

— Conjunctivitis;

EN

— regionale lymfadenopathie.

— *Orofaryngeale tularemie*

— Cervicale lymfadenopathie;

EN

ten minste een van de volgende drie:

— stomatitis,

— faryngitis,

— tonsillitis.

— *Intestinale tularemie*

Ten minste een van de volgende drie:

— buikpijn;

— braken;

— diarree.

— *Longtularemie*

— Longontsteking.

— *Tyfeuze tularemie*

Ten minste een van de volgende twee:

— koorts zonder vroege lokaliserende tekenen en symptomen;

— septikemie.

**Laboratoriumcriteria**

Ten minste een van de volgende drie:

— isolatie van *Francisella tularensis* uit een klinisch monster;

— detectie van nucleïnezuur van *Francisella tularensis* in een klinisch monster;

— specifieke antistofrespons voor *Francisella tularensis*.

**Epidemiologische criteria**

Ten minste een van de volgende drie epidemiologische verbanden:

— blootstelling aan een gemeenschappelijke bron;

— overdracht van dier op mens;

— blootstelling aan besmet voedsel/drinkwater.

**Indeling van gevallen**

A. **Mogelijk geval**

N.v.t.

B. **Waarschijnlijk geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria voldoet, met een epidemiologisch verband.

▼M2

C. **Bevestigd geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria en de laboratoriumcriteria voldoet.

TYFUS/PARATYFUS

*(Salmonella typhi/paratyphi)*

**Klinische criteria**

Elke persoon met ten minste een van de volgende twee:

— begin met aanhoudende koorts;

— ten minste twee van de volgende vier:

  — hoofdpijn,

  — relatieve bradycardie,

  — niet-productieve hoest,

  — diarree, obstipatie, malaise of buikpijn.

Paratyfus heeft dezelfde symptomen als tyfus, maar gewoonlijk een milder verloop.

**Laboratoriumcriteria**

— Isolatie van *Salmonella typhi* of *paratyphi* uit een klinisch monster.

**Epidemiologische criteria**

Ten minste een van de volgende drie epidemiologische verbanden:

— blootstelling aan een gemeenschappelijke bron;

— overdracht van mens op mens;

— blootstelling aan besmet voedsel/drinkwater.

**Indeling van gevallen**

A. **Mogelijk geval**

N.v.t.

B. **Waarschijnlijk geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria voldoet, met een epidemiologisch verband.

C. **Bevestigd geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria en de laboratoriumcriteria voldoet.

VETERANENZIEKTE

*(Legionella spp.)*

**Klinische criteria**

Elke persoon met longontsteking.

**Laboratoriumcriteria**

— Laboratoriumcriteria voor de bevestiging van gevallen

Ten minste een van de volgende drie:

— isolatie van *Legionella* spp. uit sputum of uit een normaal steriele locatie;

— detectie van antigeen van *Legionella pneumophila* in urine;

— specifieke antistofrespons voor *Legionella pneumophila* serogroep 1.

— Laboratoriumcriteria voor een waarschijnlijk geval

Ten minste een van de volgende vier:

▼M2

— detectie van antigeen van *Legionella pneumophila* in sputum of longweefsel, bv. door DFA-kleuring met behulp van reagentia afgeleid van monoklonale antistoffen;

— detectie van nucleïnezuur van *Legionella* spp. in een klinisch monster;

— specifieke antistofrespons voor *Legionella pneumophila* non-serogroep 1 of andere *Legionella* spp.;

— *L. pneumophila* serogroep 1, andere serogroepen of andere legionellasoorten: eenmalige hoge titer van specifieke serumantistoffen.

**Epidemiologische criteria**

Ten minste een van de volgende twee epidemiologische verbanden:

— milieublootstelling;

— blootstelling aan een gemeenschappelijke bron.

**Indeling van gevallen**

A. **Mogelijk geval**

N.v.t.

B. **Waarschijnlijk geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria voldoet EN ten minste één positieve laboratoriumtest voor een waarschijnlijk geval OF een epidemiologisch verband heeft.

C. **Bevestigd geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria en de laboratoriumcriteria voor de bevestiging van gevallen voldoet.

VIRALE HEMORRAGISCHE KOORTS (VHF)

**Klinische criteria**

Elke persoon met ten minste een van de volgende twee:

— koorts;

— hemorragische verschijnselen in verschillende vormen die kunnen leiden tot multipel orgaanfalen.

**Laboratoriumcriteria**

Ten minste een van de volgende twee:

— isolatie van specifiek virus uit een klinisch monster;

— detectie van nucleïnezuur van specifiek virus in een klinisch monster en genotypering.

**Epidemiologische criteria**

Ten minste een van de volgende:

— reis in de voorafgaande 21 dagen naar een regio waar gevallen van VHF bekend zijn of vermoed worden;

— blootstelling in de voorafgaande 21 dagen aan een waarschijnlijk of bevestigd geval van virale hemorragische koorts waarbij de ziekte niet langer dan 6 maanden tevoren begon.

**Indeling van gevallen**

A. **Mogelijk geval**

N.v.t.

▼M2

B. **Waarschijnlijk geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria voldoet, met een epidemiologisch verband.

C. **Bevestigd geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria en de laboratoriumcriteria voldoet.

WEST-NILEVIRUS

*(West-Nilevirus, WNV)*

**Klinische criteria**

Elke persoon met koorts;

OF

ten minste een van de volgende twee:

— encefalitis,

— meningitis.

**Laboratoriumcriteria**

— Laboratoriumcriteria voor de bevestiging van gevallen

Ten minste een van de volgende vier:

— isolatie van WNV uit bloed of liquor;

— detectie van WNV-nucleïnezuur in bloed of liquor;

— specifieke antistofrespons voor WNV (IgM) in liquor;

— hoge WNV-IgM-titer EN detectie van WNV IgG EN bevestiging door neutralisatie.

— Laboratoriumcriteria voor een waarschijnlijk geval

Specifieke antistofrespons voor WNV in serum.

Laboratoriumresultaten moeten worden geïnterpreteerd in het licht van de vaccinatiestatus voor flavivirussen.

**Epidemiologische criteria**

Ten minste een van de volgende twee epidemiologische verbanden:

— overdracht van dier op mens (wonen in, bezoek aan of blootstelling aan muggenbeten in een gebied waar WNV endemisch is bij paarden of vogels);

— overdracht van mens op mens (verticale overdracht, bloedtransfusie, transplantatie).

**Indeling van gevallen**

A. **Mogelijk geval**

N.v.t.

B. **Waarschijnlijk geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria EN aan ten minste een van de volgende twee voorwaarden voldoet:

— er is een epidemiologisch verband;

— hij voldoet aan de laboratoriumcriteria voor een waarschijnlijk geval.

C. **Bevestigd geval**

Elke persoon die aan de laboratoriumcriteria voor de bevestiging van gevallen voldoet.

▼M2

YERSINIOSE

*(Yersinia enterocolitica, Yersinia pseudotuberculosis)*

**Klinische criteria**

Elke persoon met ten minste een van de volgende vijf:

— koorts,

— diarree,

— braken,

— buikpijn (pseudoappendicitis),

— tenesmus.

**Laboratoriumcriteria**

— Isolatie van menselijk pathogeen *Yersinia enterocolitica* of *Yersinia pseudotuberculosis* uit een klinisch monster.

**Epidemiologische criteria**

Ten minste een van de volgende vier epidemiologische verbanden:

— overdracht van mens op mens;

— blootstelling aan een gemeenschappelijke bron;

— overdracht van dier op mens;

— blootstelling aan besmet voedsel.

**Indeling van gevallen**

A. **Mogelijk geval**

N.v.t.

B. **Waarschijnlijk geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria voldoet, met een epidemiologisch verband.

C. **Bevestigd geval**

Elke persoon die aan de klinische criteria en de laboratoriumcriteria voldoet.

▼M3

NIEUW GRIEPVIRUS A(H1N1) (HET ZOGENOEMDE VARKENSGRIEPVIRUS A(H1N1) OF MEXICAANSEGRIEPVIRUS) ([1])

**Klinische criteria**

Elke persoon met een van de volgende drie:

— koorts > 38 °C EN tekenen en symptomen van acute respiratoire infectie,

— longontsteking (ernstige respiratoire aandoening),

— overlijden als gevolg van onverklaarde acute respiratoire aandoening.

**Laboratoriumcriteria**

Ten minste een van de volgende tests:

— RT-PCR,

— viruskweek (waarvoor BSL 3-faciliteiten nodig zijn),

— verviervoudiging van neutraliserende antilichamen tegen het nieuwe griepvirus A(H1N1) (impliceert de behoefte aan gepaarde sera, van de acute fase van de ziekte en van de herstelfase, minstens 10-14 dagen later).

([1]) De naam zal worden gewijzigd in overeenstemming met de door de Wereldgezondheidsorganisatie gegeven definitie.

▼M3

**Epidemiologische criteria**

Ten minste een van de volgende drie in de zeven dagen voor de ziekte zich manifesteert:

— een persoon die in nauw contact was met een bevestigd geval van infectie met het nieuwe griepvirus A(H1N1), toen er al sprake was van ziekte,

— een persoon die gereisd heeft naar een gebied waar een aanhoudende overdracht van mens op mens met het nieuwe griepvirus A(H1N1) gedocumenteerd is,

— een persoon die werkzaam is in een laboratorium waar monsters van het nieuwe griepvirus A(H1N1) worden getest.

**Indeling van gevallen**

A. *Onderzocht geval*

Een persoon die aan de klinische en epidemiologische criteria voldoet.

B. *Waarschijnlijk geval*

Een persoon die aan de klinische EN de epidemiologische criteria voldoet EN wanneer de laboratoriumresultaten een positieve A-griepinfectie van een niet onder te verdelen type te zien geven.

C. *Bevestigd geval*

Een persoon die aan de laboratoriumcriteria voor bevestiging voldoet.